

**BORSA
İSTANBUL**

Belge	Türü	Duyuru
	Sayısı	2020/34
	Konusu	BIST Pay Endekslerinden İki Sıfır Atılması Prova Ortamı ve Tarihleri Hk.
	Onay Tarihi	15.05./2020
	Hazırlayan	Bilgi Teknolojileri Direktörlükleri, Piyasa Direktörlükleri
	Dağıtım	Üyeler, Veri Yayın Kuruluşları (VYK) ve Üyelere Yazılım Sağlayan Kuruluşlar

Sayın Yetkili,

İlgi: 02/04/2020 tarihli ve 2020/26 sayılı Duyurumuz.

İlgi'de kayıtlı Duyurumuz ile, BIST 30 ve BIST 100 endeksleri başta olmak üzere Borsamız tarafından hesaplanan "BIST Pay Endekslerinden İki Sıfır Atılması Projesi"nin devreye alım tarihinin içinde bulunduğumuz olağanüstü koşullar nedeniyle üyelerimizden, veri yayın kuruluşlarından, yazılım sağlayan kuruluşlar ile kurumsal yatırımcılardan gelen talepler değerlendirilerek **27 Temmuz 2020** tarihine ertelendiği ve canlıya geçiş tarihi öncesinde üye provaları gerçekleştirileceği duyurulmuştur.

Bu kapsamda endekslerden sıfır atılmasına ilişkin testlerin yapılabileceği geniş katılımlı yeni provalar planlanmış olup, provalara daha önce endekslerden sıfır atılması kapsamında oluşturulan ve erişim bilgileri 5 Mart 2020 tarihinde <https://connect.borsaistanbul.com> üzerinden duyurulmuş olan prova ortamı ile devam edilecektir.

Önceki provalarda olduğu gibi prova ortamı erişimi için gereken kullanıcı bilgileri ve şifrelerine 13 Mart 2020 tarihinde <https://connect.borsaistanbul.com> üzerinden duyurulduğu şekilde <https://connectuat.borsaistanbul.com> adresinden ulaşılabilecektir. Connectuat ortamına erişimde kullanılacak kullanıcı adı ve şifre talepleri olması durumunda ise bistechsupport_autoticket@borsaistanbul.com adresine üye kodu iletilerek destek alınabilecektir.

Testlerin gerçekleşeceği prova ortamı VYK bağlantılarında test ortamlarında kullanılan kullanıcı adları/şifreler/portlar kullanılacaktır.

Endekslerden sıfır atılması çalışmaları kapsamında hazırlanmış olan prova ortamı sadece bağlantı testi yapılmasını sağlamak amacıyla **1-3 Haziran 2020** tarihleri arasında açık olacaktır. Tüm paydaşlarımızın **5 Haziran 2020** tarihinden itibaren başlayacak provalar sırasında bağlantı sorunu yaşanmaması için **1-3 Haziran 2020** tarihleri arasında bağlantı testlerini başarıyla tamamlamaları beklenmektedir.

Endekslerden sıfır atılmasına ilişkin prova ortamına aşağıda prova tarihleri tablosunda belirtilen tarihlerdeki canlı ortam verileri aktarılacaktır. Prova tarihleri tablosundan da anlaşılacağı gibi dört kez canlıya geçiş provası hedeflenmekte olup, her periyotta en az üç gün test imkanı sunulacaktır.

Her prova döneminde Perşembe akşamı canlı ortam verisi prova ortamına aktarılacak ve üyelerimizden Cuma günü aktarılan verilerin doğruluğunu kontrol etmeleri ve geçişten bir iş

günü önce belirlenen prova test adımlarını gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Prova ortamı aşağıdaki tabloda belirtilen Pazartesi günlerinde endekslerden sıfır atılmış ve VİOP sözleşmelerinde ilgili uyarlamalar yapılmış şekilde üyelerimiz tarafından geçiş sonrası prova adımları için test edilebilir durumda olacaktır. Tabloda belirtilen tüm provalara katılım büyük önem arz etmektedir.

Prova Tarihleri Tablosu:

Planlama	1. PROVA (5 - 10 Haziran)	2. PROVA (12 - 19 Haziran)	3. PROVA (26 Haziran – 3 Temmuz)	4. PROVA (10 – 17 Temmuz)
Gün sonunda aktarılabacak canlı ortam verisi tarihi	4 Haziran gün sonu canlı ortam verisi	11 Haziran gün sonu canlı ortam verisi	25 Haziran gün sonu canlı ortam verisi	9 Temmuz gün sonu canlı ortam verisi
Prod (Canlı) verisi kontrolü ve geçiş öncesi senaryo adımları	5 Haziran Cuma (13:30-18:15)	12 Haziran Cuma (13:30-18:15)	26 Haziran Cuma (13:30-18:15)	10 Temmuz Cuma (13:30-18:15)
1. Prova günü	8 Haziran Pazartesi	15 Haziran Pazartesi	29 Haziran Pazartesi	13 Temmuz Pazartesi
2. Prova günü	9 Haziran Salı	16 Haziran Salı	30 Haziran Salı	14 Temmuz Salı
3. Prova günü	10 Haziran Çarşamba	17 Haziran Çarşamba	1 Temmuz Çarşamba	15 Temmuz Çarşamba*
4. Prova günü	-	18 Haziran Perşembe	2 Temmuz Perşembe	16 Temmuz Perşembe
5. Prova günü	-	19 Haziran Cuma	3 Temmuz Cuma	17 Temmuz Cuma

*Resmi tatildir.

VİOP tarafından testlere ilişkin hazırlanan senaryo planı ve Pay Endekslerinden sıfır atılması kapsamında VİOP sözleşme unsurlarında yapılacak değişiklikler Ek'te yer almaktadır. Prova öncesinde <https://connect.borsaistanbul.com> adresinden VİOP tarafından yayınlanacak prova sonuç formunun üyelerimiz tarafından her prova sonrası Provasonuc@borsaistanbul.com mail adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Konuyla ilgili her türlü soru ve sorunda bistechsupport_autoticket@borsaistanbul.com e-posta adresi üzerinden destek alınabilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Ali ÖMÜRBEK
Genel Müdür Yardımcısı

Ek: Endeksten Sıfır Atılması VİOP Üye Prova Test Adımları (3 sayfa).

EK: Endeksten Sıfır Atılması VIOP Üye Prova Test Adımları

Prova Adımları

Tarih: Geçişten 1 iş günü önce (eski endeks değerleri)

Önerilen Aksiyonlar

1. Günbaşında (VIOP_SEANS_ONCESI), yüklenen canlı ortam verisi kullanılarak, endeks vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde pozisyon taşıyan hesaplar için güncel teminat ve pozisyon değerleri doğrulanır. (yüklenen canlı ortam verisinin uygunluğu)
2. Normal seans açılışı ile birlikte (VIOP_SUREKLI_MZYD) BIST 30/Likit Banka/Banka Dışı Likit 10 endeks vadeli işlem sözleşmeleri ve BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde halihazırda pozisyon taşıyan ve yeni hesaplar için Limit ve Piyasa emirler girilerek işlemler gerçekleştirilir.
3. Seans sona ermeden en az bir hesap için
  - a. endeks sözleşmelerinde pasifte açık bekleyen İKG veya TAR emrin olduğu ve
  - b. herhangi bir endeks opsiyon sözleşmesinde açık pozisyon bulunduğu teyit edilmelidir.
4. Seansın sona ermesi ile (VIOP_SEANS_SONU) endeks sözleşmelerinde açık kalan emirlerin sistem tarafından iptal edildiği ve ilgili FIX mesajlarının alınabildiği onaylanır.
5. Üye emir-işlem defterlerinin sorunsuz yayınlandığı teyit edilir.
6. İşlem gerçekleştiren hesapların teminat/kar zarar tutarlarının uygunluğu kontrol edilir.
7. BIST 30/Likit Banka/Banka Dışı Likit 10 endeks vadeli işlem sözleşmeleri ve BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde halihazırda pozisyon taşıyan hesaplar için başlangıç ve değişim teminatları kontrol edilir.

Tarih: Geçiş günü ve sonrasındaki günler (yeni endeks değerleri)

Önerilen Aksiyonlar

1. Sistem açılışı ile referans data (RD) ve TW kanallarından endeks sözleşmelerinde baz fiyat, uzlaşma fiyatı, teminat fiyatı, açılış fiyatı gibi istatistiklerin ve hesaplanan alt/üst limit değerlerinin yeni fiyat kotasyonuna uygun gönderildiği kontrol edilir.
2. Günbaşında (VIOP_SEANS_ONCESI) endeks vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde pozisyon taşıyan hesaplar için güncel teminat ve pozisyon değerlerinin uygunluğu (üyenin kendi sistemindeki maliyetleri de göz önünde bulundurularak) kontrol edilir. Risk parametre dosyası kontrolü yapılır.
3. Kullanım fiyatları eski endeks değerleri üzerinden belirlenen (örn: 120-140-160) opsiyon sözleşmelerindeki pozisyonların geçiş ile birlikte yeni endeks değerleri kullanılarak belirlenmiş (örn: 1200-1400-1600) opsiyon sözleşmelerine özsermaye halleri uygulmasına benzer şekilde otomatik aktarıldığı sözleşme değişiklik ve özsermaye raporları kullanılarak teyit edilir. Bu kapsamda pay sözleşmeleri özsermaye uyarlamasına benzer şekilde açık endeks opsiyon pozisyonları için özsermaye mesajlarının alındığı doğrulanır.
4. Normal seans açılışı ile birlikte (VIOP_SUREKLI_MZYD) BIST 30/Likit Banka/Banka Dışı Likit 10 endeks vadeli işlem sözleşmeleri ve BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde halihazırda pozisyon

taşıyan ve yeni hesaplar için değiştirilen fiyat adımları ile Limit ve Piyasa emirler (off-hour dahil) girilerek işlemler gerçekleştirilir.

5. Seçilen vade ve kullanım fiyatı için esnek endeks opsiyon sözleşmeleri oluşturulur ve oluşturulan sözleşmelere emir girilip işlem gerçekleştirilir. Herhangi bir endeks sözleşmesi için özel işlem bildirimini (trade report) gerçekleştirilir.
  6. Normal seansta girilen off-hour işaretlenmiş ve marj içindeki pasif emirlerin akşam seansına (VIOP_AS_SUREKLI_MZYD) taşınabildiği diğer pasif emirlerin ise mevcut işleyişteki gibi durdurulduğu ve buna ilişkin mesajlaşmaların uygunluğu izlenir.
  7. İşlem gerçekleştiren hesapların açık pozisyonları için başlangıç ve değişim teminat değerleri, kar zarar tutarları ve pozisyon değerleri gerek gün içinde gerekse de gün sonunda fiyat hareketlerine bağlı olarak kontrol edilir.
  8. Gün sonu uzlaşma fiyatları (hesaplama ve müdahale) kontrol edilir. Üye emir-işlem defterlerinin sorunsuz yayınlandığı doğrulanır.
- ❖ Piyasa yapıcı üyeler için
- Günbaşı sorumlu sözleşmeler dosyasının içeriği,
  - Yeni spread ve yükümlülük tablolarına göre kotasyon emir girilebildiği,
  - Günsonu performans raporlarının yeni endeks değerleri ile uyumlu olduğu teyit edilir.

Pay Endekslerinden 0 Atılması Kapsamında VIOP Sözleşme Unsurlarında Yapılacak Değişiklikler

VIOP Dayanak Varlıklar:

- Spot endekslerin binde birine tekabül eden D_XU030D, D_XLBNKD ve D_X10XBD, dayanak varlıkları iki sıfır atılmış spot endekslere eşitlenecektir.

Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri:

- Sözleşme büyüklüğü 100 den 10 a düşürülecektir.
- Minimum fiyat adımı 0,025 ten 0,25 e çıkarılacak, fiyat kotasyonu 10 ile çarpılmış değerler üzerinden yapılacaktır.
- Sözleşme isimlendirmesinde herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.
- Sözleşmenin nominal TL değerinde değişiklik olmayacaktır.

BIST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri:

- Sözleşme büyüklüğü 100 den 10 a düşürülecektir.
- Mevcut kullanım fiyatları 10 ile çarpılacak; kullanım fiyat adımı 2 den 20 ye çıkarılacaktır.
- 0,01 minimum fiyat adımı değiştirilmeyecek, ancak prim fiyatları 10 ile çarpılmış değerler üzerinden girilecektir.
- Yeni kullanım fiyatlarını içerecek sözleşme kodları değiştirilecek geçiş öncesindeki pozisyonlar özsermaye uyarlaması (corporate action) fonksiyonu ile yeni sözleşmelere taşınacaktır.
- Sözleşmenin nominal TL değerinde değişiklik olmayacaktır.

Notlar:

- Geçişten bir iş günü öncesinde
  - Akşam seansı yapılmayacaktır,
  - Endekslere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde açık bulunan iptale kadar geçerli ve tarihli emirler ile aktive edilmemiş şarta bağlı emirler iptal edilecektir,
  - Fiyat hareketlerine bağlı opsiyon sözleşmeleri oluşturulmayacaktır.

Örnek (BIST 30 Endeks Sözleşmeleri):

	Mevcut	Geçiş Sonrası
Spot Endeks (XU030)	147.263,00	1.472,63
VIOP Dayanak Varlığı (D_XU030D)	147,263	1.472,63
Vadeli İşlem Sözleşmesi		
Fiyat Adımı	0,025	0,25
Fiyat Kotasyonu	156,025	1.560,25
Sözleşme Büyüklüğü	100	10
Sözleşmenin Nominal Değeri (TL)	15.602,50	15.602,50
İsmlendirme	F_XU0301220	F_XU0301220
Opsiyon Sözleşmesi		
Kullanım Fiyatları (başabaş örnek)	156	1560
Kullanım Fiyat Adımı	2	20
Fiyat Adımı	0,01	0,01
Fiyat Kotasyonu (Prim Fiyatı)	4,04	40,40
Sözleşme Büyüklüğü	100	10
Sözleşmenin Nominal Değeri (TL)	15.600	15.600
İsmlendirme	O_XU030E1220C156.000	O_XU030E1220C1560.00

* “.”binde “,” ondalık değeri ifade etmektedir.